

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 19 grudnia 2022 r.

FB.III.431.18.2022.AL

**Pan
Rafał Bartek
Przewodniczący
Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców
na Śląsku Opolskim
ul. M. Konopnickiej 6
45-004 Opole**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

- 1) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim, ul. M. Konopnickiej 6, 45-004 Opole (dalej: Towarzystwo).
- 2) Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹ (dalej: ustawa).
- 3) Zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli: prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1 % podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego,
 - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.
- 4) Rodzaj kontroli: problemowa.
- 5) Tryb kontroli: zwykły.
- 6) Termin kontroli: od 30 listopada do 13 grudnia 2022 r. (z przerwą w dniu 12 grudnia 2022 r.).
- 7) Skład zespołu kontrolującego:
Agnieszka Lubasińska - kierownik Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.
- 8) Kierownik jednostki kontrolowanej:
Rafał Bartek – Przewodniczący Towarzystwa, stanowisko sprawuje od 25 maja 2019 r.
- 9) Kontrolę wpisano do zeszytu kontroli prowadzonego w jednostce pod poz. nr 15.

¹ Dz. U. 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole podpisanym 14 grudnia 2022 r. przez Przewodniczącego i Sekretarza Towarzystwa. Do ustaleń zawartych w protokole nie wniesiono wyjaśnień ani zastrzeżeń.

Działalność Towarzystwa w kontrolowanym zakresie ocenia się jako pozytywną z uchybieniem. Formułując ocenę pozytywną uwzględniono w szczególności prawidłowe wyodrębnienie w ewidencji księgowej przychodów i kosztów m.in. w ramach działalności nieodpłatnej pożytku publicznego oraz poniesienie kosztu z odpisu 1% podatku dochodowego na działalność statutową pożytku publicznego. Stwierdzone uchybienie dotyczyło braku opisu merytorycznego na dokumentach wskazanych w pkt. 2.3 przedmiotowego dokumentu.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy, przekazuję wystąpienie pokontrolne.

Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego.

1. Prawne aspekty funkcjonowania Towarzystwa.

1.1. Ustalenia ogólne.

Towarzystwo zostało wpisane 8 czerwca 2001 r. do rejestru Stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS nr 0000017757 (stan na 29 listopada 2022 r.). Ponadto 8 grudnia 2015 r. na wniosek Towarzystwa, Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, wpisał jednostkę do Rejestru Przedsiębiorców (sygnatura sprawy OP.VIII NS-REJ.KRS/013147/15/428).

Towarzystwo uzyskało status organizacji pożytku publicznego 21 grudnia 2004 r. Ostatnia zmiana wpisu w KRS została dokonana w dniu 8 czerwca 2022 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1 - 8]

Towarzystwo działa na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach²,
- Traktatu między Polską, Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z dnia 17 czerwca 1991 r.,
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³,
- statutu Towarzystwa przyjętego uchwałą Nr 8 Walnego Zebrania Delegatów Towarzystwa z 22 sierpnia 2020 r.

Towarzystwo posiada numer identyfikacji podatkowej NIP: 7561675058 nadany przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Opolu oraz REGON: 004514010, nadany przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie. Nadzór nad działalnością Towarzystwa sprawuje Prezydent Miasta Opola.

Terenem działania Towarzystwa jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej, a szczególnie obszar Śląska Opolskiego. Siedziba jednostki znajduje się w mieście Opolu.

Zgodnie z § 5 Statutu podstawową jednostką terenową Towarzystwa jest koło „Deutscher Freundschaftskreis” (dalej: DFK). Struktury terenowe Towarzystwa tworzy Zarząd. Na podstawie sprawozdania merytorycznego zatwierdzonego przez Przewodniczącego Towarzystwa ustalono, że na 31 grudnia 2021 r. do struktury jednostki wchodziło:

² Dz. U. z 2017 r., poz. 210.

³ Dz.U.2018, poz. 395, z późn. zm.

- 7 zarządów powiatowych,
- 40 zarządów gminnych,
- 317 kół DFK.

Jednostki terenowe nie posiadały osobowości prawnej.

1.2 Spełnienie wymogów uprawniających Towarzystwo do otrzymania statusu organizacji pożytku publicznego.

Towarzystwo prowadzi działalność społecznie użyteczną na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego (art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy). Organizuje pomoc materialną, rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej. Zgodnie z zapisami § 32 Statutu obsługę administracyjną Zarządu i Struktur Towarzystwa, prowadzi Biuro Towarzystwa.

Według postanowień § 6 Statutu, celem Towarzystwa jest m.in.:

- krzewienie, popularyzacja oraz rozwój oświaty, kultury, sztuki i języka,
- działanie na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży.

W treści § 7 Statutu wskazano, że swoje cele Towarzystwo realizuje m.in. poprzez:

- organizowanie ośrodków krzewienia i popularyzacji kultury i sztuki niemieckiej, w szczególności bibliotek, domów kultury, klubów i świetlic,
- popieranie amatorskiego ruchu artystycznego ludności niemieckiej, w szczególności poprzez zakładanie zespołów artystycznych,
- rozwój ruchu sportowego i rekreacyjnego wśród ludności niemieckiej, w szczególności poprzez zakładanie klubów sportowych,
- organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
- tworzenie i prowadzenie szkół.

Na podstawie dokumentów źródłowych (ewidencji księgowej, rocznego sprawozdania merytorycznego za 2021 r.) ustalono, że w badanym okresie Towarzystwo prowadziło:

- nieodpłatną działalność pożytku publicznego,
- odpłatną działalność pożytku publicznego,
- działalność gospodarczą.

1.3 Władze Towarzystwa.

Do władz Towarzystwa należą:

- Walne Zebranie Delegatów,
- Zarząd Towarzystwa,
- Komisja Rewizyjna,
- Sąd Koleżeński,
- Przewodniczący Zarządu Towarzystwa.

Zgodnie z zapisami Statutu kadencja władz Towarzystwa trwa 4 lata.

1.3.1 Zgodnie z zapisami § 14 Statutu do kompetencji Walnego Zebrania Delegatów należy m.in.:

- uchwalenie Statutu Towarzystwa i dokonanie jego zmian,
- ustalenie programu działania Towarzystwa,
- rozpatrywanie sprawozdań Zarządu i udzielanie Zarządowi Towarzystwa absolutorium,
- decyzja o rozwiązaniu Towarzystwa.

1.3.2 Zarząd Towarzystwa jest organem wykonawczym, do kompetencji którego należy m.in.:

- kierowanie działalnością Towarzystwa i wykonywanie czynności nadzorczo-kontrolnych w stosunku do struktur terenowych,
- składanie sprawozdań ze swej działalności Walnemu Zebraniu Delegatów,
- zarządzanie majątkiem i funduszami Towarzystwa.

1.3.3 Na podstawie statutu i aktualnego odpisu z KRS ustalono, że Towarzystwo posiada kolegialny organ kontroli i nadzoru, odrębny od organu zarządzającego i niepodlegający mu w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej, tj. Komisję Rewizyjną.

Do kompetencji Komisji Rewizyjnej należy:

- kontrola wszystkich struktur Towarzystwa ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej,
- składanie sprawozdań ze swej działalności Walnemu Zebraniu Delegatów,
- występowanie z wnioskiem zwołania posiedzenia Zarządu lub Walnego Zebrania Delegatów i stawianie wniosku o udzielenie absolutorium,
- interpretacja zapisów statutowych w sytuacjach spornych.

Zgodnie z odpisem z KRS w skład Organu nadzoru wchodzi 5 osób.

1.3.4 Do władz Towarzystwa należy także Sąd Koleżeński, szczegółowe zasady jego organizacji i funkcjonowania, określa regulamin nadany przez Walne Zebranie Delegatów Towarzystwa.

1.3.5 Przewodniczący Zarządu Towarzystwa wybierany jest w wyborach bezpośrednich przez Walne Zebranie Delegatów, wchodzi on w skład i przewodniczy Zarządowi.

Do kompetencji Przewodniczącego Zarządu należy m.in.:

- organizacja i nadzorowanie pracy Zarządu oraz prowadzenie jego obrad,
 - zwoływanie posiedzeń Zarządu i przewodniczenie posiedzeniom,
 - składanie samodzielnie oświadczeń woli dot. zaciągania zobowiązań do kwoty 20 000,00 zł.
2. Gromadzenie i wydatkowanie przez Towarzystwo środków pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

2.1 Księgi rachunkowe Towarzystwa.

W badanym okresie księgi rachunkowe były prowadzone w siedzibie jednostki przy ul. M. Konopnickiej 6 w Opolu.

Towarzystwo posiada dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady „politykę rachunkowości” zatwierdzone uchwałą nr 04/12/2015 Zarządu Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim z dnia 14 grudnia 2015 r.

W okresie objętym kontrolą dokumentacja określająca politykę rachunkowości spełniała wymagania art. 10 ustawy o rachunkowości.

Ewidencję księgową Towarzystwa w roku 2021 prowadzono przy użyciu programu komputerowego LeftHand Pełna Księgowość.

Kontrola ksiąg rachunkowych wykazała, że ewidencję kosztów prowadzono z pominięciem zespołu 5 – Koszty według typów działalności i ich rozliczenie, wykorzystując konta zespołu 4 Koszty według rodzaju.

W przyjętej polityce rachunkowości szczegółowo wyjaśniono, sposób ewidencji na kontach zespołu 4 oraz 7. W wyniku kontroli potwierdzono rachunkowe wyodrębnienie:

- 1) nieodpłatnej działalności pożytku publicznego,
- 2) odpłatnej działalności pożytku publicznego,

3) działalności gospodarczej

w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników każdej z tych działalności, czym wypełniono dyspozycję art. 10 ustawy.

Ponadto ustalono, że uchwałą nr 6 Walnego Zebrania Delegatów Towarzystwa w dniu 20 maja 2017 r. podjęto decyzję, że od roku obrotowego 2017, sprawozdanie finansowe będzie sporządzane z uwzględnieniem zasad wprowadzonych ustawą z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o rachunkowości⁴, tj. z zastosowaniem art. 46 ust. 5 pkt 6, 47 ust. 4 pkt 6 i art. 48 ust. 5 ustawy o rachunkowości, który zobowiązuje jednostki do sporządzenia sprawozdania finansowego zgodnie z załącznikiem nr 6.

Ponadto ustalono, że osobą odpowiedzialną za prowadzenie ksiąg rachunkowych od 1 marca 2016 r. do nadal jest Pan xxxxxxxx zatrudniony na stanowisku Głównego Księgowego Biura Zarządu Towarzystwa.

[Dowód: akta kontroli str. 9]

2.2. Ewidencja przychodów.

Ewidencję księgową dla środków finansowych pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2021 (dalej: odpis 1% podatku dochodowego), prowadzono na koncie 701-06 pn. PPDSt-Przychody z tytułu 1% (OPP), w korespondencji z kontem 130-01 pn. Główny rachunek bankowy PLN, na którym ewidencjonowano wpłaty środków z tego tytułu, dokonywanych przez urzędy skarbowe oraz pozostałe przychody. Wyodrębnione konto przychodów, na którym ewidencjonowano środki otrzymane z odpisu 1% podatku dochodowego stanowi spełnienie obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 2c ustawy.

Ustalono, iż po otrzymaniu środków z odpisu 1% podatku dochodowego, są one w części przeksięgowywane na konta rozrachunkowe jednostek terenowych organizacji.

Przewodniczący Towarzystwa poinformował, że cyt. (...) *Podział otrzymanej kwoty 1% podatku na poszczególne jednostki terenowe jest dokonywany na podstawie zestawienia otrzymanego z Urzędu Skarbowego. Zestawienie zawiera informację o podatnikach, którzy określili cel szczegółowy w rocznym zeznaniu podatkowym lub wyrazili zgodę na przekazanie danych osobowych. Dzięki analizie powyższych danych jest przygotowywane zestawienie z kwotami do przekazania do poszczególnych jednostek terenowych. Pozostała kwota otrzymanego 1% podatku, której nie można w żaden sposób przypisać do jednostek terenowych zostaje do wykorzystania na projekty realizowane przez biuro Zarządu TSKN. Wszystkie wydatki finansowane z pozyskanych środków z 1% podatku muszą być zgodne z prowadzoną działalnością statutową pożytku publicznego. Głównym celem powinno być krzewienie, popularyzacja oraz rozwój niemieckiej oświaty, kultury, sztuki i języka. W szczególności organizacja konkursów, przeglądów, jak również spotkań, na których jest podtrzymywana kultura i tradycja niemiecka. Możliwe jest również wsparcie osób w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności osób starszych, samotnych i rodzin wielodzietnych. Rozliczenie otrzymanych środków z jednostek terenowych powinno zostać dostarczone do biura Zarządu TSKN wraz z opisanymi dokumentami źródłowymi.*

[Dowód: akta kontroli str. 10-11]

Sprawdzeniu poddano ewidencję księgową środków otrzymanych w 2021 r. z odpisu 1% podatku dochodowego (konto 701-06) w porównaniu z danymi ujętymi na wyciągach bankowych i potwierdzono prawidłową ewidencję otrzymanych środków na kwotę 126 611,64 zł (100% otrzymanych środków w ramach odpisu 1% podatku dochodowego), z tego środki w wysokości 80 464,40 zł zostały wypłacone jednostkom terenowym co ma odzwierciedlenie na koncie 240 pn. Rozrachunki jednostki terenowe 1% podatku, w odpowiedniej analityce.

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2342.

Ponadto na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że stan środków pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego na 1 stycznia 2021 r. wynosił ogółem 63 736,35 zł, w tym:

- 19 318,14 zł zaewidencjonowano na kontach rozrachunkowych z poszczególnymi jednostkami terenowymi, środki niewykorzystane z odpisu 1% podatku dochodowego z lat ubiegłych stanowiły bilans otwarcia po stronie WN konta 240 (w odpowiedniej analityce),
- 44 418,21 zł zaewidencjonowano na koncie 801-05 pn. Fundusz środków własnych 1% podatku.

Środki w wysokości ogółem 63 736,35 zł zostały prawidłowo wykazane w wierszu nr 3.1⁵ w rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za 2021 r.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie.

2.3. Ewidencja poniesionych kosztów.

Kontrola wykazała, że Zarząd Towarzystwa na posiedzeniu w dniu 12 listopada 2007 r. przyjął uchwałę, zgodnie z którą otrzymane środki z odpisu 1% podatku dochodowego należy przeznaczyć na realizację zadań statutowych jednostek terenowych DFK. W jednostce wypracowano procedury rozliczania środków finansowych z odpisów 1% podatku dochodowego, lecz nie zostały one wprowadzone w sposób formalny. W celu usprawnienia komunikacji z jednostkami terenowymi stworzono wewnętrzne rozliczenie, na którym widnieje informacja, na jakie cele można przeznaczyć środki z 1% podatku oraz jakie dokumenty dołączyć do rozliczenia.

Ewidencję księgową dla udokumentowania poniesionych kosztów w 2021 r. prowadzono na niżej wskazanych kontach, dot.:

- a) działalności nieodpłatnej pożytku publicznego:
 - 401-01-01-24-05 pn. K.STATUT-KDNPP-KULT TSKN-Kalendarz-Kalendarz finansowanie 1% podatku,
 - 401-01-01-36-05 pn. K.STATUT-KDNPP-KULT TSKN-Rozm. Jub.-Dodruk publikacji: Rozmowy Jubileuszowe 1% podatku,
 - 401-01-02-03 pn. K. STATUT-KDNPP-PK DFK-Projekty sfinansowane z 1% podatku DFK w powiązaniu z kontem rozrachunkowym danego koła DFK (240 w odpowiedniej analityce),
- b) działalności odpłatnej pożytku publicznego:
 - 401-02-03-03-08-05 pn. K.STATUT-KDOPP-P3-MFS POZ.KO-MFS PO LES-MFS Pozostałe koszty Lesnica finansowane 1% podatku,
 - 401-02-03-03-11-05 pn. K.STATUT-KDOPP-P3-MFS POZ.KO-MFS PK Dyl-MFS Pozostałe koszty Długomiłowice finansowane 1% podatku.

Na podstawie ww. kont ustalono, że organizacja w badanym okresie poniosła koszty z odpisu 1 % podatku dochodowego w wysokości ogółem 104 191,59 zł, z tego w ramach działalności:

- nieodpłatnej pożytku publicznego w wysokości 95 798,29 zł,
- odpłatnej pożytku publicznego w wysokości 8 393,30 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 13-21]

Kontroli poddano koszty na łączną kwotę 104 191,59 zł (100% poniesionych kosztów), co zaprezentowano w tabeli poniżej.

⁵ 3.1 pn. stan środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na pierwszy dzień roku sprawozdawczego.

Powiat/Zarząd	Kwota rozliczonego odpisu z 1% podatku dochodowego w zł
Kędzierzyn-Koźle Suma	16 211,54
Kluczbork Suma	1 755,77
Krapkowice Suma	8 899,52
Olesno Suma	11 849,74
Opole Suma	27 151,42
Prudnik Suma	6 181,92
Strzelce Opolskie Suma	13 971,34
DFK Dylaki Suma	109,40
DFK Brożec Suma	158,70
DFK Chrzastowice Suma	244,20
Zarząd zapłacił za renowację pomnika w Jemielnicy Suma	3 614,70
Zarząd Towarzystwa Suma	14 043,34
Suma końcowa	104 191,59

Na podstawie sprawdzonych dokumentów/dowodów księgowych stwierdzono, że środki te wydatkowano m.in. na:

- wynajem hali, rezerwację boiska sportowego,
- publikację kalendarzy,
- zakup publikacji do bibliotek,
- dofinansowanie projektów kulturalnych organizowanych przez poszczególne koła (DFK),
- pomoc materialną dla osób w trudnej sytuacji życiowej,
- paczki świąteczne dla dzieci i seniorów.

Dowody księgowe posiadały potwierdzenie sprawdzenia pod względem formalno - rachunkowym, merytorycznym i zatwierdzenie do wypłaty oraz opis wskazujący na wykorzystanie środków z odpisu 1% podatku dochodowego na cele statutowe, poza niżej wskazanymi dokumentami.

Lp.	Powiat	DFK	Data	Nr dokumentu	Rozliczony 1% w zł	Nazwa towaru	Opis merytoryczny
1	Kędzierzyn-Koźle	Ucieszków	02.12.2021	0017	35,20	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
2	Krapkowice	Strzeleczyki	20.12.2021	701/12/2021	124,00	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
3	Krapkowice	Zielina	20.12.2021	FV/21/891/S1	1,80	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
4	Krapkowice	Kromolów	22.12.2021	FV 1/12/2021	19,30	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
5	Krapkowice	Rozkochów	03.12.2021	1433/2021	34,90	reklamówki	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
7	Olesno	Dobrodzień	28.12.2021	1/12 2021	2 733,74	Tablica nagrobna	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
8	Olesno	Ligota Dobrodzieńska	12.12.2021	3164F02623/1221	35,20	słodycze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
9	Olesno	Borki Wielkie	29.11.2021	.00152	171,90	słodycze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
10	Olesno	Borki Wielkie	29.11.2021	.00151	127,84	słodycze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO

Lp.	Powiat	DFK	Data	Nr dokumentu	Rozliczony 1% w zł	Nazwa towaru	Opis merytoryczny
11	Olesno	Borki Wielkie	04.12.2021	187/2021	130,00	ciasto	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
12	Olesno	Borki Wielkie	09.12.2021	2/12/2021	109,16	słodycze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO,
13	Olesno	Wojciechów	06.12.2021	3723F03250/1221	51,50	owoce	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
14	Opole	Chrzastowice	25.11.2021	FS-1832/21/ESKL	501,90	herbata	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
15	Opole	Domecko	30.11.2021	1643/00084/301121/01	147,03	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
16	Opole	Domecko	23.11.2021	3336F02267/1121	424,14	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
17	Opole	Domecko	01.12.2021	.00297	108,20	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
18	Opole	Domecko	01.12.2021	.00298	16,63	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
20	Opole	Stare Budkowice	20.12.2021	59/2021	359,90	usługa cateringowa	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
21	Opole	Opole-Wróblin	26.02.2021	5	35,00	kwiat doniczkowy	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
22	Opole	Opole-Wróblin	14.05.2021	13	50,00	kwiat doniczkowy	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
26	Opole	Jaśkowice	28.11.2021	00178	526,80	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
27	Opole	Jaśkowice	29.11.2021	8982/11/2021	183,48	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
28	Opole	Żlinice	09.12.2021	SPR/FVAT 3262/12/21	29,70	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
29	Prudnik	Chrzelice	02.12.2021	F148467	103,30	art. Spożywcze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
31	Prudnik	Nysa	28.10.2021	00243 007 0126	87,96	bombonierki	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
32	Strzelce Opolskie	Otmice	20.11.2021	6125F01099/1121	57,42	słodycze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
33	Strzelce Opolskie	Otmice	26.11.2021	2361V00008/1121	191,98	słodycze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
36	Strzelce Opolskie	Góra Św. Anny	01.12.2021	225/21	181,90	baterie	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO, brak podpisów, że dokument został sprawdzony pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym
37	Strzelce Opolskie	Rozmierz	04.12.2021	1448/2021	105,61	słodycze	BRAK OPISU MERYTORYCZNEGO
OGÓŁEM					6 685,49		

Przewodniczący Zarządu wyjaśnił, że cyt. (...) *Zakupione artykuły spożywcze, słodycze, owoce, herbaty i bombonierki z pozycji 1-4, 8-10, 12-18, 26-33, 37 przesłanego zestawienia stanowiły elementy drobnych podarunków przekazywanych członkom DFK. Reklamówki z pozycji 5 zestawienia zostały zakupione jako opakowanie na paczki, do których zostały spakowane artykuły pożywcze. Podarunki te były przygotowane w szczególności dla osób starszych, samotnych lub w trudnej sytuacji finansowej. Ciasto z pozycji 11, oraz usługa cateringowa z pozycji 20 zostały wykorzystane na spotkaniach adwentowych w okresie przedświątecznym. Drobne podarunki przygotowane z wyżej wymienionych artykułów przekazywane były osobom podczas tradycyjnych spotkań wigilijnych, na których członkowie poszczególnych jednostek terenowych DFK mogli wspólnie śpiewać kolędy w języku niemieckim oraz kultywować wspólne tradycje świąteczne.*

Tablica nagrobna (pozycja 7) została przygotowana w miejscowości Dobrodzień na tamtejszym cmentarzu. Podczas remontu wokół kościoła parafialnego odkryto miejsca pochówku mieszkańców z okresu XV do XIX wieku. Znalezione wówczas szczątki zmarłych zostały przeniesione na pobliski cmentarz. Celem upamiętnienia zmarłych mieszkańców z okresu gdy Dobrodzień był zamieszkiwany przez ludność pochodzenia niemieckiego przygotowana została tablica z dwujęzycznymi napisami.

Kwiaty doniczkowe z pozycji 21-22 zostały zakupione i przekazane jako upominki dla osób starszych z okazji okrągłych jubileuszy. Podczas spotkań z jubilatami, była również okazja do podtrzymania wspólnej niemieckiej kultury i tradycji.

Baterie (pozycja 36) zostały zakupione i przeznaczone do ozdób i dekoracji świątecznych, jakie zostały wykorzystane na tradycyjnym spotkaniu wigilijnym w DFK Góra Św. Anny.(...)

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

Ponadto kontrolująca zakwestionowała 7 dowodów księgowych, niżej wskazanych, na kwotę ogółem 1 298,60 zł, wydatkowanych ze środków z odpisu z 1% podatku dochodowego, ponieważ opis dokumentu nie wskazywał powiązania ze statutową działalnością pożytku publicznego.

Lp.	Powiat	DFK	Data	Nr dokumentu	Rozliczony 1% w zł	Nazwa towaru	Opis merytoryczny
6	Olesno	ZG Dobrodzień	30.12.2021	FV05581/2021	114,25	mięso	Na potrzeby Zarządu Gminnego TSKN w Dobrodzieniu
23	Opole	Szczedrzyk	14.05.2021	8/2021	30,95	tkanina	Na ołtarz Bożego Ciała
24	Opole	Szczedrzyk	22.05.2021	FR 4/05/202	120,00	ozdoby	Na ołtarz Bożego Ciała
25	Opole	Szczedrzyk	24.05.2021	FV/08/05/2021	738,00	stelaż drewniany	Na ołtarz Bożego Ciała
30	Prudnik	Mochów	02.12.2021	1076/00133/021221/01	54,40	świece	Na potrzeby koła DFK
34	Strzelce Opolskie	Jemielnica	28.05.2021	59/2021	36,00	świeca	Na uroczystość Bożego Ciała
35	Strzelce Opolskie	Jemielnica	27.05.2021	FVS/8/05/2021	205,00	usługa uszycia banera	Na uroczystość Bożego Ciała
					1 298,60		

Przewodniczący Zarządu wyjaśnił, że cyt. (...) *Artykuły spożywcze: mięso i wędliny (pozycja 6) zostały wykorzystane przez zarząd Gminy Dobrodzień na tradycyjne spotkanie świąteczne, które wyjątkowo odbyło się 30.12.2021 r.*

Zakupione świece (pozycja 30) zostały wykorzystane jako elementy dekoracyjne na spotkaniu bożonarodzeniowym.

Wszystkie wyżej wymienione spotkania stanowiły element działalności statutowej pożytku publicznego wymienione w statucie jako organizowanie ośrodków krzewienia i popularyzacji kultury i sztuki niemieckiej oraz finansowe i rzeczowe wspieranie ludności zamieszkałej na terenie działania Towarzystwa.

Zakupione materiały ozdobne, tkaniny, stelaż drewniany, świece oraz opłacana usługa szycia banera (pozycje 23-25, 34-35) stanowiły elementy do przygotowania wystroju na ołtarz Bożego Ciała. Nasze jednostki terenowe w miejscowości Szczedrzyk oraz Jemielnica są odpowiedzialne za przygotowanie podczas uroczystości Bożego Ciała wystroju jednego z ołtarzy. Przygotowane ołtarze zawierają teksty w języku niemieckim. Działania te są realizowane jako współpraca z władzami kościelnymi w szczególności w zakresie wspierania duszpasterstwa w języku niemieckim. Zakupione świece (pozycja 30) zostały wykorzystane jako elementy dekoracyjne na spotkaniu bożonarodzeniowym.

[Dowód: akta kontroli str. 22-30]

Wyjaśnienie zostało przyjęte. Podczas kontroli zostały uzupełnione opisy merytoryczne.

Ustalono, że poniesione koszty w badanym okresie przez Towarzystwo z uzyskanych przychodów pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego były zasadne i dotyczyły statutowej działalności pożytku publicznego.

3. Sprawozdania Towarzystwa.

Sprawozdanie finansowe i merytoryczne Towarzystwa za rok obrotowy 2021 zostało udostępnione do publicznej wiadomości, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Towarzystwa, czym wypełniono dyspozycję art. 23 ust. 2a ustawy.

Kontrola wykazała, że Towarzystwo zamieściło 17 października 2022 r. sprawozdanie finansowe i merytoryczne za 2021 rok w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie internetowej Narodowego Instytutu Wolności, zgodnie z terminem wskazanym w rozporządzeniu z dnia 7 kwietnia 2022 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego w roku 2022⁶ (z uwagi na to, że 15 października 2022 roku przypadał w sobotę, ostateczny termin zamieszczenia sprawozdań za 2021 rok upłynął 17 października 2022 roku (poniedziałek)).

3.1. Sprawozdanie finansowe.

Ustalono, że sprawozdanie finansowe zostało sporządzone i potwierdzone podpisami zaufanymi głównego księgowego oraz członków Zarządu w okresie od 11 do 30 maja 2022 r. na załączniku nr 6⁷ przeznaczonym m.in. dla stowarzyszeń, czym wypełniono dyspozycję art. 46 ust. 5 pkt 6 i 47 ust. 4 pkt 6, 48 ust. 5 ustawy o rachunkowości oraz art. 23 ust. 2 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 31-46]

Na podstawie Rachunku Zysku i Strat ustalono, że Towarzystwo osiągnęło w 2021 r. przychód ogółem w wysokości 6 497 991,94 zł oraz koszty ogółem w wysokości 6 506 551,62 zł. Kwoty mają odzwierciedlenie w ewidencji księgowej. Działalność Towarzystwa zamknęła się stratą, która wyniosła 8 559,68 zł. Kwota ta pokrywa się z danymi zawartymi w ewidencji księgowej na koncie 860 pn. Wynik finansowy roku obrotowego.

Kontrola ustaliła, że sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone Uchwałą Nr 1 Walnego Zebrania Delegatów Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim z 4 czerwca 2022 r. Natomiast Uchwałą nr 2 Walnego Zebrania Delegatów z 4 czerwca 2022 r. podjęto decyzję w sprawie pokrycia straty za rok 2021 poprzez:

- pomniejszenie funduszu statutowego o kwotę 113 969,36 zł,
- powiększenie funduszu środków własnych o kwotę 81 556,39 zł,
- zwiększenie funduszu środków własnych jednostek terenowych o kwotę 23 853,29 zł.

W wyniku kontroli potwierdzono iż dane ujęte w sprawozdaniu finansowym, są zgodne z danymi z ewidencji księgowej.

[Dowód: akta kontroli str. 47-48]

3.2. Sprawozdanie merytoryczne.

Ustalono, że roczne sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego za 2021 r. zostało sporządzone zgodnie ze wzorem wskazanym w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego⁸.

[Dowód: akta kontroli str. 49-64]

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 797.

⁷Załącznik nr 6 do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

⁸ Dz. U. z 2018 r., poz. 2061.

Stwierdzono, że dane ujęte w przedmiotowym sprawozdaniu, są spójne z danymi ujętymi w ewidencji księgowej oraz sprawozdaniu finansowym.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości: nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do protokołu z kontroli i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: do protokołu nie zgłoszono zastrzeżeń.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości (uchybień) lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

W celu wyeliminowania stwierdzonego uchybienia, należy podjąć działania mające na celu opisywanie każdego dowodu księgowego zgodnie z wewnętrznym uregulowaniem.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie § 20 ust. 1 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego⁹, w związku z art. 32 ustawy, członek organu zarządzającego lub osoba przez niego upoważniona, której przekazano wystąpienie pokontrolne, w terminie określonym w wystąpieniu jest zobowiązany poinformować wojewodę o sposobie usunięcia uchybień oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań. W związku z powyższym oczekuję, w terminie **30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji **o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych**, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Wojewoda Opolski

Sławomir Kłosowski

⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 2054.